

Od Redakcji

<https://doi.org/10.19195/2449-9285.74.1>

Cztery teksty zawarte w tym numerze „Quarta” proponują różnorodne podejścia do odczytania przedstawiających dzieł sztuki – malarstwa i tworzonych z jego użyciem form przestrzennych, jak również grafiki oraz wideo i zapisów performansów. Konteksty historyczne odgrywają w każdym z przypadków istotną rolę, niezależnie od tego, czy mamy do czynienia z portretem urzędowym z doby Królestwa Kongresowego, czy ze sztuką ostatniego przełomu stuleci. Mikołaj Getka–Kenig w akrybiczny sposób rekonstruuje miejsce przeznaczenia, okoliczności historyczno–społeczne i środowiskowe oraz wymowę reprezentacyjnego wizerunku Aleksandra I jako „wskrzesiciela” Polski. W odniesieniu do przedstawicielki amerykańskiego nurtu The Pictures Generation, Sarah Charlesworth, w centrum analiz Filipa Pręgoskiego znalazła się kwestia, jak postrzegać jedną z prac artystki przy redefiniowaniu kategorii medium. Serigrafie tej autorki odwołują się do najstarszej fotograficznej martwej natury, ale tematem jest tak naprawdę niejednoznaczność medium. Z tekstem Aleksandry Czarny powracamy niejako do kwestii politycznych i narodowych, znajdujących odniesienie w sztuce, lecz we współczesnym, krytycznym duchu. Badaczka rozpatruje dzieła Milicy Tomić, która doświadczenie tragicznego konfliktu bałkańskiego naszych czasów przenosi w swej sztuce na dekonstrukcję pojęcia narodu i wszelkich nacjonalizmów. Pandemia to inne świeże doświadczenie współczesnego świata. Karolina Tomczak przyjrzała się cykлом Anny Szpakowskiej–Kujawskiej powstałym w okresie wymuszonej izolacji i zauważyła, że artystka odzwierciedla w nich zarówno obserwacje aktualne, jak i wydobyte z własnej pamięci pod wpływem nowej sytuacji. W jakiś sposób we wszystkich omawianych dziełach doświadczenia graniczne (wliczając w to pojęcie zmianę ustrojową) stały się materia, która posłużyła do skonstruowania prac pozwalających zmierzyć się z istotą systemów politycznych, z związanymi z nimi nadziejami, choć głównie z ich opresyjnością, nacjonalizmami, militarystką, jak i klęskami o charakterze żywiołowym. Na zakończenie proponujemy relację Agnieszki Patały z konferencji w Rydze. Badaczki wespół z artystkami poszukiwały tam – poprzez działania w obszarze sztuki – sposobów radzenia sobie i odpowiedzi na zbliżone problemy, z którymi w innych, mniej lub bardziej odległych czasach i miejscach, konfrontowali się twórcy dzieł analizowanych w pierwszych czterech artykułach.

W imieniu redakcji
dr hab. Romuald Kaczmarek, prof. UWr

<https://doi.org/10.19195/2449-9285.74.2>

Editorial

Four of the texts included in this issue of “Quart” offer a variety of approaches to interpreting representational works of art, including painting and spatial forms created using it, as well as graphics, video, and performance recordings. Historical contexts play a vital role in each case, whether examining an official portrait from the era of the Congress Kingdom or art from the turn of the most recent centuries. Mikołaj Getka–Kenig meticulously reconstructs the intended location, historical–social circumstances, cultural dimension, and the significance of the representative image of Alexander I as the “resurrector” of Poland. Regarding Sarah Charlesworth, a member of the American group known as the Pictures Generation, the question of how one of her works might be perceived in the context of redefining the concept of artistic medium finds itself at the heart of Filip Pręgoski’s analyses. Charlesworth’s serigraphs reference the earliest photographic still life, yet their true subject is the ambiguity of the medium itself. With Aleksandra Czarny’s text, we return to political and national issues reflected in art but approached from a contemporary critical point of view. The researcher explores the output of Milica Tomić, who uses her art to translate the experience of the tragic Balkan conflict from the 1990s into a deconstruction of the concept of the nation and all forms of nationalism. The pandemic provided another refreshing insight into the contemporary world. Karolina Tomczak focuses on Anna Szpakowska–Kujawska’s series created during forced isolation, observing that the artist depicted both present-day observations and memories evoked by the new situation. The borderline experiences (including political transformation) in all of the oeuvres discussed provided the material for works of art that grappled with the essence of political systems, the hopes placed in them, and – primarily – their oppressive nature, nationalism, militarism, and natural disasters. Finally, we present Agnieszka Patała’s account of a conference held in Riga. The researchers and artists who met there collectively sought ways in which art might help address and respond to similar issues faced – in different times and places, distant or close – by the artists analysed in the first four articles.

On behalf of the Editorial Team
Romuald Kaczmarek,
PhD, DSc, Assoc. Prof. (University of Wrocław)